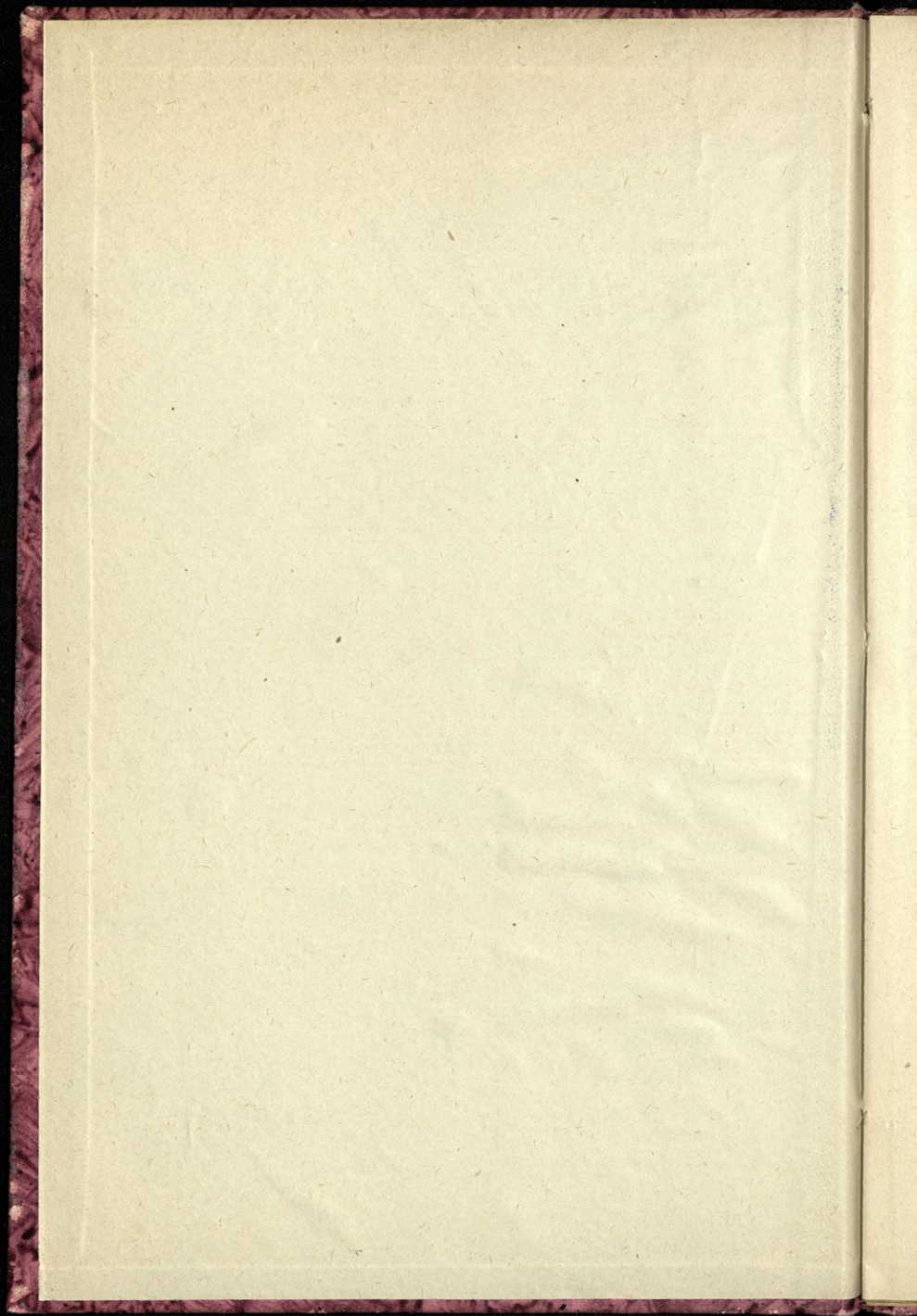

Narodna in univerzitetna knjižnica
▼ Ljubljani

80592

NA
PRELÊTNYEK

VECSNOGA SZPÔMENKA

VRÊDNOGA 15-TOGA MARCIUSA

1848.

PISZANO PO

AGUSTICH IMRIVI.

BUDAPEST, 1875.

STAMPANO VU »FRANKLIN-SPOL.« NÁSZTAVI.

JAK. GOMILŠAK

80592

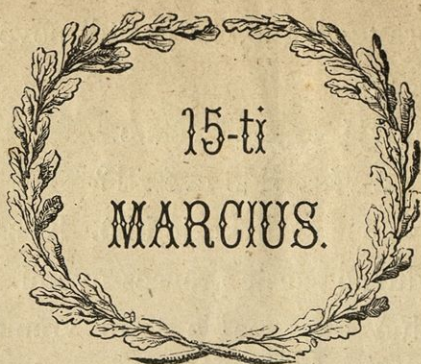
Szpôminajmu sze!

*Na orszacskom szpráviscsi v-Posoni 1848 dr'zanom, szo
ocsáki domovine nemskoga vláda jarem z-szébe
sztepli, kmete od goszpodcsine gorioszlôbodili,
prednyoshti nemeskoj szo odpovedali, od daje prvle
vövezéti szo sze bremeni etomi zvolno podvrgli, **Vogrszkoga**
országa számosztálnoszt, ka je tò naj vegse, bilò je
razszoudjeno.*

*I tò sze godilo 15-toga marciusa 1848. — steromi na
szôpemek je tò píszano.*

L 31. XII. 1942 / 11902

omi je rávno 27 lét.

Edna mrva vu nature vecsnoszi, vsteroj sze
cseresz millio lét-delo preobrazenjá i sztvorjênya
ponávla.

Li sztopnya je vu prîgodáj národa eslovecsán-
szkoga.

Sztopáj edem — vu ednoga národa 'zitki.

Kak vnogo — i dönok kak malo je tô!

Nôvo pokolênje je na sztároga meszto sztôpilo.
Ali cilô nô. — Nike vêke toga sztároga cera szo izda.

Vrêmena cilicsna rôka vlômi isztina gda te edno-
edno z-ti vnôgi vêk stere szo mladike bilé, ali 'ze sze
vecs ne zeleníjo.

Nede po cájti ni edne mladike vecs, stera bi vrê-
mena z-15-tim Marcusom nasztányenoga, vrêlo hico
i trdni mráz pômnila?

Krátke ovo obôje leto je szamo edno szprotolje
melo.

Szamo ednôk sze je prav omladilo.

Po vrêloszti vogrszkoga národa je obzelenílo.

Escse je nê prav popovjá szkázalo, 'ze je tüdi cvelo.
Escse je nê prav zelenílo, 'ze je tüdi povêhnolo. —

Nê je naci.

Ráno popovjé — ráno vêhne.

Steri je je z-vász vido cveszti?

Velko-razsürjeno drêvo je bilô. Kí szi je po nyem
pogledno, radiüvao sze je prevecs nyemi.

Ô vno'zino düs sze je tomi vrêmeni veszelílo!
Szkuze radoszti szo eto lêpo drêvo szlobodscsine nase
polêvale.

Záto je bilô prelêpo nyega cvêtje.

Na kê je pa prislo to drêvo?

Lehko je poszêhnalo?

Nê!

Nyega sztébla je izda.

I escse 'zivé!

Z korinaszti vek szo toti doli vlomlenê te edne od
vrêmena — te edne pa od lüdi.

Kama je pa cvêtje?

Varje je zahválen szpômenek — szklenyeno vu
szrdci.

Vêm zná príditi protolêtje gda po vrêloszti — zev-
szakoga cvêta pá nôvo mladiko i nôvo drêvo po'zené.

Poklon záto tebi, tí oszvetek vrêmena ovoga díke
punoga! —

Nemas isztina o'zivávájôcse toplíne, od stere bi sze
drevénoszt odtáplala; ali szoha jesztes, na stero szi giz-
davo zglédne domovináncsár právi.

Szvéték je tak 15-ti Március na szpômenek szlobodscsine nase.

Dén ete je i mojga vadlűvanya jedíni szvétek! Vi ki cseresz leta vszákden znáte moloti i szvojga z dűhávanya poszlűhnenyé csákate — med vász sztánem dnesz i jasz i odkríjem szí glavô. Krátka molítev moja je eta: „bár bi sze na isztino obrnole vide dén ete porodjene, sterim sze je lűdsztvo po célom országi naklanyalo.“

Tak je vide i nakaněnya stera szo szpodobna dati blagoszlove i mír — dugo mantránomi národi!

.

Natura sze je rávno vu protolěsnyoj diki bliscsıla. Od szunca mîle toplíne szo vsza na nôvi 'zitek pobűdjena. Szrame'zlivo sze je vűtiskalo z-zemlé dűscse cvětje. Liki da bi vardėvalo, csi bi 'ze mogôcse bilo?

Bilo je rávno za mészeca v sterom popovjėgorpôka.

Protolětje sze nê szamo vöněsnya natura ponávla, nego sze i vide vu csloveki ráj plodijo i o'zivėjo. Hípa etaksega je krílo nase tűdi bole pripravno na tô naj sze i vnyem omladí.

Lěpa protolěsnya űtra je bíla — gda matí zmenom po ednom málom logě gori — doli hodėcsa dvě korini naberé i edno meni dá, ovo szí za nádra dene.

— Poj szinek — ztēm szí na sztėblo vszecsenoga drěva doli széde i mené pred szé posztávi — pazi ka ti bom právila, naj gda odrasztės, pômnis, ka szo ti eta od materé povėdana.

Z detinszkim kebzűvanyem szem glėdao na líce materé szvoje. Ô kak prijaznívi je bio obráz nyéni. Nácsisi

bidti je ni nê mogo, geto je mati náj jakse vide cslovêstva vu deteta szvojga vugodno szrdcé zaszájala, stere jeli kszrecsi ali kneszrecsi bodo nyemi szletka szlŭ'zile, tô práva mati doszta nezgrüntáva tam, gde nyé vu niki nôvi szvêť scsé notriszpelati koga napiszek je ete „lŭb ézen domovíne.“

Kak na lehci sze zapopádnejo materné recsí povêdane tebi od szlobodscsine, bráttye i'glíhote; za frlike je dr'zis, li szletka gda odrasztés vzemes na pamet, káksi kincs ti je 'znyimi dáni. Prijétno-razmeto ti kvápi kak kapla za kaplov vu szrdcé, ka znamenŭje tô: bidti szlobodnomi, drŭgoga za brata meti, i bidti knyemi glihnomi.

Tô je te nôvi szvêť, vsteroga csi szí po maternoj rêcsi napelani, nega oblászti, nega kinsa z-kêm bi te sto 'znyega vönarátati znao.

Velika je materé nad decôv oblászt — ali náj véksa je mati, geto száma szebé zataji i szinê predevszim domovíno — tak szletka nyô velí lŭbiti.

— Szloboden pörGAR bô szinek z-tébe — ztêm dokoncsa recsí szvoje — od 15-toga Marciusa mao sze je domovína nasa preporodíla.

I od tisztoga hípa mao szem szí 'zé dosztakrát domislávao, gda bô zméne szloboden pörGAR?

Naszkori szem csŭo glász peszmi: odmo bránit domovino!

.

Nika mi je szrdcé sztiszkávalo, bolelo me je, ka mi je gingavo têlo vtájilo môcs i za nisteri lét rázlocska

volo szem té glász naszledüvati nê mogo. — Obé'zgalosze mi je líce i rad bi sze med veszéle rôte v tábor idôcsi zmêsao.

— Dête szi brátec escese za tó — té recsí szo me nazâzadr'zale. Doli szem cilô pobiti od etoga glásza. Nêli nász vcsászi 'zmetno sztáne, ka nám je na szmrt idti nê szlobodno.

I vsza tá mi dnesz na pamet káplejo. Bo'ze! Ka bi sze pokázalo vö csi bi vszáki z-szebom dén ete na racsun sô, ino sze opítao káksi szem bio teda, i káksi szem zdâ? — Ka szem bio vrêden teda i ka szem vrêden zdâ? — Keliko bi ji bilô, steri lübézen domovíne bi dnesz vecs vágala, kak teda. Nisteri bi v pamet vzéo, ka je trstvo stero je vrêmen ovo z-szebom prineszlo, toti bilô za nyega dobro, — ali na csütênya plemenitoszt i vrêloszt gledôcs je 'znyega bojdikaj cslovek grátao!

27 lét je od tisztí mao 'ze doli preteklo!

Vcsenyá i goridr'zánya vrêdnoga sze je cseresz toga vrêmena doszta szpíszalo vu knige prigodne.

Vnogo sztránov májo knige ete, ali sztrán steri med 365-mi dnévi na dnesz káple, sze od vszê ovi lôcsi, ár je malo píszma na nyem: li edna rêcs sze dá csteti, eta „pôm nite.“ —

Tak je — ne pozábmo na Marciusa 15-ti dén!

Jeli trbê komi eto pôť vecs praviti?

Nê! —

Dokecskoli sze po vogrszke domovíne krajínaj szrdcá, lübézni ete domovíne puna bodo gíbala szvé-

tesnyi dén bode té za nász, ár sze szlobodnêsi 'ziteki
podlo'zancov od toga dnéva zacsinya.

Szpêvaj tak po bre'zinaj i dolínaj peszmi díke pune;
— vide stere szo nigda dén ete na orszacskom szprá-
visesi v Posoni dr'zánom ládale, nâ o'zivéjo pá prihi'zi
vzákoj, gde právi domovináncsar prebíva. — I esi nede
po vrêmeni ni ednoga, kí kryim nebi privolo — teda
de dr'záni ednók toga dnéva náj jaksi szpónenek

Vjedínam i jasz z-jezero-jezérmi drügömi podlo-
movíni glász szvoj „'zivi szlobodcsina, drá'zava
i glíhnoszt.“

Liki dá'bi sze mi ôzdalecs sto o'glászo!

Tak je.

Náglasza rüm je tô, steri sze namali bli'za, naj cilô
sze priblízavsi odgovor bole zgrmí „'zivi“

Poklon tebi pá drügöcs leta 1848-ga,

15-ti Marcius.

Orator
4.15
80.
50.
60.
12.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.

150.
160.
170.
180.
190.
200.
210.
220.
230.
240.
250.
260.
270.
280.
290.
300.

172.
16.
15.
14.
13.
12.
11.
10.
9.
8.
7.
6.
5.
4.
3.
2.
1.

